

Valsts prezidents, izvērtējot deputātu priekšlikumus par Latviešu vēsturisko zemju likumprojektu, atgādina par šī likumprojekta būtiskiem principiem

Publicēts pirms vairāk nekā 4 gadiem

Publicēts: 28.01.2021.

Valsts prezidents Egils Levits šodien ir nosūtījis Saeimas Administratīvi teritoriālās reformas komisijai savu viedokli par otrajam lasījumam iesniegtajiem priekšlikumiem likumprojektam “Latviešu vēsturisko zemju likums” un atgādina par likumprojekta pamatprincipiem, kas būtu respektējami likumprojekta apspriešanās.

I

Valsts prezidents uzsver: “Katrā no latviešu vēsturiskajām zemēm – Vidzemei, Latgalei, Kurzemei, Zemgalei un Sēlijai – ir sava raksturīgā identitāte un gadsimtu gaitā veidojusies kultūrvēsturiskā vide. Tās ir unikālas vērtības, kas raksturo latviskuma daudzveidību. Šīs vērtības ir sargājamās un nododamas nākamajām paaudzēm. Tas ir šī likuma mērķis.”

Valsts prezidents vēstulē raksta, ka latviešu vēsturiskās zemes nav vēl viens administratīvi teritoriālā iedalījuma veids vai jauns pārvaldības līmenis. Tāpat latviešu vēsturisko zemju savstarpējās saskares līnijas nesakrīt (un tām arī nav jāsakrīt) ne ar esošo plānošanas reģionu (vai iecerēto administratīvo reģionu), ne ar valstspilsētu un novadu pašvaldību robežām.

II

Valsts prezidents vēstulē aicinājis respektēt un kā absolūti nepieciešamus saglabāt likumprojektā piedāvātos horizontālās politikas

instrumentus – Latviešu vēsturisko zemju un kultūrtelpu attīstības plānu, Latviešu vēsturisko zemju attīstības padomi un Ministru kabineta ziņojumu par paveikto likumprojekta mērķu sasniegšanā un attīstības plāna īstenošanā. “Piedāvātais likumprojekts nav deklaratīvs regulējums, bet piedāvā pārdomātus horizontālās politikas instrumentus likumprojekta mērķu sasniegšanai – valsts politikas izstrādei un īstenošanai latviešu vēsturisko zemju un arī kultūrtelpu ilgtspējīgai attīstībai,” norāda Valsts prezidents.

III

Vēstulē ietverts aicinājums likumprojektā regulēt jautājumus par latgaliešu rakstu valodas un lībiešu valodas lietojumu, kā arī novada mācības saturu. Valsts prezidents aicina atbalstīt priekšlikumus par valsts pienākumu nodrošināt lībiešu kā Latvijas pirmiedzīvotāju identitātes un kultūrvēsturiskās vides aizsardzību. Tāpat E. Levits paudis atbalstu priekšlikumiem par detalizētāku regulējumu latgaliešu rakstu valodai kā vēsturiskam latviešu valodas paveidam. “Divas latviešu rakstu valodas tradīcijas un mūsu valodas formu, dialektu un izlokšņu daudzveidība ir mūsu visu kopējā bagātība, kas kopjama un saglabājama arī nākamajām paaudzēm,” atgādina Valsts prezidents.

IV

Valsts prezidents nav atbalstījis priekšlikumu Latviešu vēsturisko zemju likumprojektā specifiski izcelt Rīgu kā Latvijas galvaspilsētu un arī atsevišķu latviešu vēsturisko zemi, rosinot saglabāt Rīgas vēsturisko piederību Vidzemei. “Aktualizētie jautājumi drīzāk būtu risināmi ar speciāliem noregulējumiem par Rīgu kā Latvijas galvaspilsētu vai Rīgas metropoles areālu jaunajā pašvaldību likumā vai pat atsevišķā likumā. Vēlos uzsvērt, ka Latvijas tiesību sistēmai ir bijis tradicionāls atsevišķs likums par Rīgu,” raksta Valsts prezidents.

Debatējot par latviešu vēsturisko zemju karti un saskares līnijām, Valsts prezidents aicina uzklaut ekspertus un iespējamās korekcijas balstīt zinātniskos argumentos, nevis politiskā lēmumā. “Objektīvi pastāvošās latviešu vēsturisko zemju saskares līnijas nesakrīt ar esošo vai iecerēto pašvaldību un plānošanas reģionu. Tāpēc nepieļaujami būtu latviešu vēsturisko zemju saskares līnijas pakārtot esošo vai iecerēto pašvaldību un plānošanas reģionu kartei,” uzsver E. Levits.

V

Ievērojot iesniegtos priekšlikumus par latviešu vēsturisko zemju simboliku, Valsts prezidents rosinājis tomēr saglabāt Vidzemes, Latgales, Kurzemes un Zemgales ģerboņu likumu kā atsevišķu likumu, tajā gan veicot nepieciešamos grozījumus, lai to saskaņotu ar Latviešu vēsturisko zemju likumprojektu. “Būs nepieciešami atsevišķi grozījumi Vidzemes, Latgales, Kurzemes un Zemgales ģerboņu likumā, visupirms jau Sēlijas ģerboņa noteikšanai. Strādājot kopā ar Valsts Heraldikas komisiju, esmu gatavs iesniegt Saeimai izskatīšanai nepieciešamos šā likuma grozījumus,” atzīmē Valsts prezidents.

Tāpat E. Levits rosina Latviešu vēsturisko zemju likumprojektā paredzēt kārtību, kādā varētu tikt apstiprināti latviešu vēsturisko zemju karogi. Saeimas Administratīvi teritoriālās reformas komisijai piedāvāts, ka latviešu vēsturiskās zemes karogu pēc Latviešu vēsturisko zemju attīstības padomes priekšlikuma varētu apstiprināt Valsts prezidents, ņemot vērā Valsts Heraldikas komisijas atzinumu.

Valsts prezidents vēstulē izsaka pārliecību, ka atbildīgā komisija pienācīgi paveiks apjomīgo un atbildīgo darbu, lai Latviešu vēsturisko zemju likums varētu stāties spēkā kā plānots – 2021. gada 1. jūlijā.

[Valsts prezidenta vēstule.](#)

Saistītas tēmas

Egils Levits Iekšpolitika

<https://www.president.lv/lv/jaunums/valsts-prezidents-izvertejot-deputatu-priekslikumus-par-latviesu-vesturisko-zemju-likumprojektu-atgadina-par-si-likumprojekta-butiskiem-principiem>